ಕಾಮ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ರೂಪಕ – 'ಒಡಪುಗಳು'

ಕಥನಕಾರರಾದ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಎಂಭತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾಣಿಯ ದೀಪಾವಳಿ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬರೆದು, ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಕಥೆ ಇದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯದ ಆಶಯಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಆದರ್ಶ ನೆಲೆಯಿಂದ, ಪ್ರಜ್ಞಾನೆಲೆಯಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗೆ 'ಖಿಜಿಣ' ಆದ ಸಂದರ್ಭವದು. ಇಂತಹ ಒತ್ತಡದ ಮಧ್ಯೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು 'ನವ್ಯ ತಂತ್ರ' ವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸದೇ ಅಥವಾ ನವ್ಯೋತ್ತರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗದೇ ಭೂತಕಾಲದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ 'ಪ್ರಜ್ಞಾಕಾಲ'ಕ್ಕೆ ಎಡತಾಕಿದ್ದು ವಿಶೇಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಪಾಟೀಲರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಓದಿನ ಹಿಂದೆ ನವೋದಯದ ಆನಂದಕಂದ (?) ಮತ್ತು ನವ್ಯದ ಕಂಬಾರರ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯಾದರೂ, ಈ ಕಥೆಯ ಹಿಂದೆ ಆನಂದರ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತಾಲರ 'ನಾನು ಕೊಂದ ಹುಡುಗಿ' ಮತ್ತು 'ಕತೆಯಾದಳು ಹುಡುಗಿ'ಯ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ.

'ಒಡಪುಗಳು' ಕಥೆಯ 'ಅಚಿಟಿತ್ಕಿ' ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಆತ್ಮಕಥನದ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಥೆ ಮನುಷ್ಯನ ಒಳಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಾಪಿತ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷಿಸುವ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಸಮಗ್ರೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪಾಟೀಲರು ಮೊದಲ ಕಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲಂಕೇಶರ 'ನಾನಲ್ಲ' ಕಥಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರು ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಮಾತುಗಳು ಪಾಟೀಲರ ಈ ಕಥೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಿವೆ. ಅಡಿಗರು ಹೇಳುವಂತೆ "ಅಂತರಂಗ ಶೋಧನೆಯ ಈ ಮಾರ್ಗ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋದಷ್ಟು ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ ಆದ ಕಾರಣ ಈ ಕಥೆಗಳು ಹೊಸ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತವೆಯಾದರೂ, ಸಮಗ್ರತೆಯ ಕಡೆಗೆ, ಬಂಧ ಸೌಷ್ಠವದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧಗತ ಧ್ವನಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಹು ಮುಖ್ಯಾಂಶವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪೂರ್ಣತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ, ಕನಸಿನ ಆದರ್ಶದ ಎಳೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸರಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದೂ ತೋರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಆ ಸರಳತೆಯೇ ಕಾರಣ ಎನಿಸಬಹುದು. ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಂಶದ ಮೇಲೆ ಘಾತ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ದೊರೆತ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ ಬಂಧಕ್ಕೆ ಅದರ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುವ

ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಕೊಂಚ ಕುಂದು ಬಂದ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಮಾಣ ಸೇರಿದರೆ ಅವು ಆಗ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ." ಅಡಿಗರು ಹೇಳುವ "ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಮಾಣ" ವನ್ನು ಪಾಟೀಲರ ಇತರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದೆನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಕಥೆ ಇದು.

ಲಾವಣಿಯ ಸವಾಲ್–ಜವಾಬ್‌ನಂತೆ ಸಾಗುವ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಥೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮತ್ತೇ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅಥವಾ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಭೂತದೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಸಂವಾದಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ, ಬಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳದ ಅಜ್ಜಿ, ಅಮ್ಮ ಕಥೆಗಾರನಿಗೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಊರಿಗಲ್ಲದೇ, ಮನೆಗೂ ಗೌಡನಾದ ಅವರ ಅಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆ ಭಯ. ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ "ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮಮ್ಮಗ ಸಾಲೀ ಓದಿ ಹಾಳಾಗೋದ್ಬಬಾಡಾ........ ಹಾಲು ಹೈನಾ ತಿಂದು ಗುಂಡ್ಡಾಗಿ ಬೆಳೀಲಿ. ಹೊಲಾ ಮನಿ ನೋಡಾಕ ಬೇಕೇ ಬೇಕು." ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು. ಅದೇ "ನನ್ನ ಅವ್ವ ಹೇಳುವಂತೆ ತಂದೆಗೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಯಂತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಅವನು ಅವರವ್ವನ ಮಾತೂ ಕೇಳದೇ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಲಿಗೆ ಅಟ್ಟಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ನಾನಾಗ ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ಸಾಲಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿನ ಹಣಮಂತ ದೇವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು 'ನನ್ನಪ್ಪ ನನ್ನ ಮಾಲಿನ ಸಿಟ್ಟ ಬಿಡ್ಲಿ ದೇವರೇ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವ್ವ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಬೆಲ್ಲ–ಪುಟಾಣಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಐದು ಮುಷ್ಠಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೆ....... ಆದರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪನಲ್ಲೇನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನೂ ಥಡಿಯ ಏಟನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ, ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ" (ಪು.೪) ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ತಂದೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಕಥೆಗಾರನ ಅಜ್ಜಿ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮನ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಬೆಳೆದು ಅಪ್ಪನಂತಾಗುವ ಕಥೆಗಾರನಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಒಂದು 'ಒಡಪಾಗಿ' ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಒಡಪಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ವಸ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ 'ಹನುಮಿ'.

'ಹನುಮಿ' ಕಥೆಗಾರನ ಮೊದಲನೇ ಕ್ಲಾಸಿನ 'ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟು'. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಅವಳ ಪಾಟೀ ಚೀಲದಲ್ಲಿಯ ಹುಣಸೆ, ಬೋರೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾನು ತಿಂದು, ತನ್ನ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಟಾಣಿ–ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಪುಳಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತಹವಳು. ಕಥೆಗಾರ ಹೇಳುವಂತೆ "ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ಆ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಗಳಿಸಿದ ಮಿತ್ರ ಹೃದಯವೆಂದರೆ ಕೇವಲ 'ಹನುಮಿ'ಯದು ಮಾತ್ರ. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾಕೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಒಂದು ಒಗಟಾಗಿ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ"(ಪು.೫) ಹೀಗಾಗಿ

'ಹನುಮಿ' ಕೇವಲ ಪಾತ್ರವಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಂಕೇತ. ಅದು ದೇಸಿಯತೆಯ ಸಂಕೇತ, ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಸಂಕೇತ, ದುರ್ಬಲ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಕೇತ, ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಸಂಕೇತ. ಇವೆಲ್ಲವೂಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಆಕೆಯ ಬದುಕು – ಆಕೆಯೊಂದಿಗಿನ ಕಥೆಗಾರರ ತೆಳುವೆನಿಸುವ ಸಂಬಂಧ ಒಂದು ಒಡಪು ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಒಡಪನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕಥೆಗಾರ ಮಾಡದೇ, ಓದುಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಥೆಗಾರ "ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಎಷ್ಟು ಒಗಟು ಕ್ವಿರ್ಝ್‌ಗಳಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ ?" (ಪು.೫) ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಕಥೆ ಹೆಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ತೆಳುವಾದ ಕಾಮ–ಕಾಲನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಂಗತವೆಂದು ಭಾವಿಸದೇ, ಸಹಜವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವಳಾದ 'ಹನುಮಿ' ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುವ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಕಥೆಗಾರನದು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, 'ಹನುಮಿ' ಪಾತ್ರ ಸೊರಗುತ್ತದೆ. ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕಥೆಗಾರ ಚಿಗುರುತ್ತಾನಷ್ಟೇ ! ಹಳ್ಳಿಯ ಫ್ಯೂಡಲ್ ಪರಿಸರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ 'ಹನುಮಿ' ಮತ್ತು ಕಥೆಗಾರರ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ 'ರಜೆ' ಗೆಂದು ಬಂದಾಗ "ಅವಳು ಕಟ್ಟಿದ ಗುಬ್ಬಿ ಮನೆ ಸುತ್ತಲೂ ಲೋಳಸರದ ಹೂವಿನ ದಂಟುಗಳನ್ನು ತಂದು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ತೋಟ" ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮನೆಗೆ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆದು ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. "ಊಟ, ತಿಂಡಿ, ನಿದ್ರೆಯ ಹೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಹೊತ್ತೆಲ್ಲ 'ಹನುಮಿ'ಯ ಗುಡಿಸಲಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿಯೇ" ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಥೆಗಾರ ಇಂಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 'ಹನುಮಿ'ಯ ಮದುವೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ದಿನ ಹಳ್ಳಿ ಬೇಸರವೆನಿಸಿದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ 'ಅನಾಗರೀಕ ಹೆಣ್ಣು' 'ಹನುಮಿ' ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಎಂ.ಎ.ಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ರಜೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ 'ಹನುಮಿ' ಓಡಿ ಹೋದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಸಂಕಟವಾಗದೇ ಒಂದು ತರದ ಹಗುರು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಥೆಗಾರ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಹಾದಿ ಬೀದಿಯ ವಸ್ತುವಾದ 'ಹನುಮಿ' ಒಂದು ದಿನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಥೆಗಾರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುತ್ತಾಳೆ. "ಆದರೆ ಅವಳು ಈಗ ಹರೆಯದ 'ಹನುಮಿ' ಅಲ್ಲ. ಪಂಚಮಿಯ ಅಂದು ಜೋಕಾಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ನೋಡಿದ ಅವಳ ಯಾವ ಭಾಗಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೀಗ ಜೊಪ್ಪೆಯಾಗಿದ್ದಳು." ಕಥೆಗಾರನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಕೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮೆಟ್ಟುಗಳನ್ನಿಡುವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳಷ್ಟೇ. ಆಗ ಕಥೆಗಾರ "ನೀ ಹಿಂಗ ಮಾಡಬಹುದಾ ? ಹಂಗ ಯಾಕೆ ಮಾಡ್ದಿ" ಅಂದ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ಹನುಮಿ' ಸಣ್ಣದಾಗಿ ನಕ್ಕು

“ಗೌಡಾ ನೀ ನನ್ನ ವಂದನೇಯತ್ತಾ ಪಾಸ ಮಾಡಸಾಕ ಯಾಕ ಹಟಾ ಮಾಡಿದೀ ? ಸೂಟ್ಯಾಗೆಲ್ಲ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಗುಡಸಲಕ್ಯಾಕ ಬರ್‍ತಿದ್ದೀ ? ನನ್ನ ಮದಿವ್ಯಾದ ಮ್ಯಾಗ ಪಂಚಮ್ಯಾಗ ನನ್ನ ಮಾತಾಡ್ಸುವಾಗ ನನ್ನ ಮಿಕಿ ಮಿಕಿ ಅಂತ ಯಾಕ ನೋಡಿದೀ ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಥೆಗಾರನಿಗೆ ಅಸಂಬದ್ಧ ಎನಿಸಿದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿರಬಹುದೆ ಎನ್ನುವ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಪುನಃ ‘ಹನುಮಿ’ಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. “ನಾ ಈಗ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಂತ ಮಾಡೇನು. ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಾ ಊರಾಗ ತೇಯಬೇಕಂತ ಇಚಾರ್‍ಯೈತಿ. ಅದಕ್ಕ ಒಂದ್ನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು” ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಕಥೆಗಾರ “ನಾನು ‘ಹನುಮಿ’ಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯೈಸಲು ಅವಳು ಕೊಟ್ಟ ಒಡಪನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತ ಅವಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದೆ” ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕಥೆಯೂ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದ ಕಾಮದ ನೋಟ ಬರುಬರುತ್ತಾ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ‘ಹನುಮಿ’ಯ ಆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಥೆಗಾರ ಕಾರಣವಲ್ಲವಾದರೂ, ಆಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾನೂ ಪಾಲುದಾರನೇನೋ ಎನ್ನುವ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಯ ಮನೋಧರ್ಮವಿದೆ. ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುವ ‘ಹನುಮಿ’ಯ ಪಾತ್ರ ಬಯಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಥೆಗಾರರ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳು ಈ ಕಥೆಗೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಬದುಕನ್ನು ಎದುರಿಸದೇ ಮುಗ್ಗರಿಸಿದ (ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗಂಡ, ಅಪ್ಪ, ಬಡತನ, ಬದುಕಿನ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು) ‘ಹನುಮಿ’ಯಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳು ಈ ಸಮಾಜದ ‘ಸಹಜತೆ’ಯ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಮ ವಾಸನೆಯನ್ನೇ, ಅಪರಾಧವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಕಥೆಗಾರ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅಖಂಡ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋದ ‘ಹನುಮಿ’ಯಂತಹ ಈ ಎರಡೂ ಪಾತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ‘ಒಡಪುಗಳು’ ಕಥೆ ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತದೆ.

– ಡಾ.ವೆಂಕಟಗಿರಿ ದಳವಾಯಿ
ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ,
ವಿಜಯನಗರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ನಂದಿಹಳ್ಳಿ – ೫೮೩ ೧೧೯ ಸಂಡೂರು (ತಾ)